

פרוטוקול מס' 121

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' כ"ד בשבט תשל"ה - 5 בפברואר 1975, בשעה 8.30

ג כ ח ו:

חברי הוועדה:
ש. ארבל - אלמוזלינו - יו"ר
א. אבטבי
י. ז. אמיר
פ. גרופר
ל. דיציאן
י. דדניצקי (יו"ר)
ס. ורטמן
ה. זיידל
א. לין
א. מריאל

מוזמנים:
חבר-הכנסת ב.צ. קשת
פ. ספיר
ע. נרקיס
ס. שרמן
סר לוי
- יו"ר הנהלת הסוכנות
- ראש מחלקת העליה
- סגן ל משרד הקליטה
- המוסד לביטוח לאומי

מ"מ מזכיר הוועדה:
ס. גולן

רשמה:
ס. הלנברג

סדר-היום:
(1) בעיות העליה וקליטת העולים בארץ - הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת ב.צ. קשת.

(2) חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968 - תקנות בדבר מינוי והרכב ועדת ערר.

(3) עובדי מזרח ירושלים העובדים בשירות המדינה - חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959.

- 1167 -

(מקום ק. 1975.3.4)

בעיות העליה וקליטת העולים בארץ -
הצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת ג.צ. קשת

ד"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

אנחנו שמחים לארח שוב את מר ספיר ואת
אנשי משרד הקליטה ומחלקת העליה.

מר ספיר השתתף בישיבתנו ב-8 בינואר,
שהיתה המסך לישיבה קודמת אתו. באותה ישיבה חברי הוועדה הציגו שאלות
והעירו הערות אלא שלא נותר זמן לשמיעת תשובותיו של מר ספיר והוא נענה
לבקשתנו להשתתף בישיבתנו היום ולהשיב על אותן שאלות.

בישיבה הקודמת נאלצתי להפסיק את
דבריו של מר מויאל. אנקש ממנו להמשיך אותם עכשיו.

א. מויאל: חבל שדיון כזה מתקיים בצורה מקוטעת,
הגורמת לאיבוד הרצף של הוויכוח אבל

אני מבין שאין אפשרות אחרת.

רצנני להעיר מספר הערות על דברים
שבאמרו בישיבות הקודמות. לא הייתי זוכה מסך כל זמן הישיבות אבל
רפדפתי בפרוטוקולים.

תמיד דיברנו על קליטה חמרית, תרבותית
וחברתית. נדמה לי שמדינת-ישראל עשתה הרבה מעל למשוער במה שנוגע
לקליטה החמרית עד שהתושבים הוותיקים התחילו לקנא בעולים ובכל-זאת
בעיית העליה קיימת. כנראה שהמשקל שיש לקליטה החברתית והתרבותית
לא פחות כבד מזה שיש לקליטה החמרית, הראיה שבקליטה חברתית נכשלנו
ולכן אנחנו נתונים במשבר.

לפני זמן מה נזדמן לי לעיין בבעיות
שונות בקשר לפיזור האוכלוסיה ונתקלתי בנאום שנשא פרופסור אהרן קציר ז"ל.
הוא דיבר על קליטת עליה ואמר בין היתר, שאם אנחנו סובלים כיום מחוסר
קליטת העליה זה גם מפני שאנחנו לא מציבים אתגרים בפני העליה המגיעה
אלינו. אנשים המגיעים לארץ רוצים לבנות אותה והנה הם מוצאים את תל-
אביב שהיא כמו ערים אחרות בעולם. הם מקבלים עבודה ודירה אלא שזה לא
מספק אותם. רוב העולים המגיעים אלינו כיום הם אידיאליסטים והם מגיעים
לדברים טובים. פרופסור קציר ז"ל מציין, כי מתוך המספרים של משרד
הקליטה אנחנו למדים כי 40% מן העולים המגיעים אלינו יש להם השכלה
אקדמאית והם דורשים אתגר אם במחקר ואם בשטחים אחרים ואילו כאן מציעים
להם הסבה מקצועית ואז יש משבר עם העליה האקדמאית. פרופסור קציר מצביע
על הצורך ליזום תכניות פיתוח גדולות. אנחנו נמצאים ביום בתקופת משבר
של מזון ושל מים ולא תהיה ברירה לעולם הגדול אלא לחפש שטחים אחרים
והשטחים האחרים הם מדבריים. לנו יש מדבר. אילו יכולנו לפתח את המדבר
היינו נותנים בכך אתגר לעולים ויכולים היינו ליצור סינטזה ומזיגה
של חלוציות ואקדמאיות.

"הסוס" של החלוציות כיום הוא ללכת
לאיזור מדברי, לאיזור שהוא פרובלמטי. זה האתגר.

פרופסור קציר הוסיף ואמר: אצלנו בארץ
יש תכניות לפיתוח המדבר ואפשר לפתח את המדבר.

אדוני יושב-ראש הנהלת הסוכנות. אתה
עשית הרבה במדינה. אני מאמין שגם בתפקידך הנוכחי לא תלך בדרך טלולה
אלא תנסה לחפש דרכים נוספות. אילו יכולת לדחוף את הנושא של פיתוח
איזורים דלי אוכלוסין ושוממים במדינה ועל-ידי-כך ליצור אתגרים לעליה
אקדמאית - היינו משנים הרבה את האווירה בארץ.

אנחנו מדברים על פיזור אוכלוסיה אבל
המציאות היא אחרת. האזנתי לכתבה בטלביזיה, בה סופר על 28 משפחות
שנשלחו לירוחם לפני זמן מה, העומדים כיום לפני עזיבת המקום. אלה עולים
שבאו ברצון ללכת לאיזור פיתוח ולישבו פרובלמטי אבל הם עומדים לעזוב
בגלל האווירה.

הינ"ר ש. ארבלי-אלטוולינו: הכתבה היתה חיובית. הם התלוננו שלא שולחים לירוחם יותר עולים.

סוויאל:
במה שנוגע ליהדות הגולה, לדעתי אנחנו לא עושים מספיק בענין חידוד תודעתם היהודית. יש קיבוץ גדול מאד בארצות-הברית ומתוך הדיווחים הסגיעים מסם ידוע לנו שיש בעיה של התבוללות וטמיעה. יש קיבוץ של כ-350 אלף צפון-אפריקאים היושבים בצרפת. התודעה היהודית אצלם חזקה מאד. הם באו מבית אבא של אתמול. הם באו מבית מסודתי. ההווי היהודי קרוב אליהם. אני חושש שאם לא תיעשה פעולה בקרב יהודים אלה ואם לא נוסף ונחדד בהם את התודעה, לא רק ייעצבו זמן יהיה עלינו לפעול כדי להשיב להם מה שהיה להם, אלא שחלילה וחס הם עלולים ללכת לאיבוד. מה נעשה כדי לקרב אותם לעליה?

מאחר שאנחנו יודעים כיום שהעליה מצטמצמת, האם למחלקת העליה יש תכניות כדי לעודד עליה מארצות הרווחה?

פ. ספיר:
אתחיל בתשובות לשאלות שנשאלו בישיבה שהתקיימה ב-1 בינואר. מדוע לא ייסגר הקליטה לידי הממשלה אולי תהיה מחשבה שהדרך של מסירת עניני עליה, גב' גולדה ששיר, שהיתה אז ראש-הממשלה, מר בן-אהרן, אריה אליאז, שאול אניבור ואחרים היו ניסוקים להחלטה זו. אני כשלעצמי היססתי ופיקפקתי אבל לא ראיתי ביצור מחזירים ים לאתגר. הדברים קיימים וכאשר הצורה היא כפי שהיא אנחנו אלה המטפלים בכך בסוכנות היהודית עם אנשי משרד הקליטה והעבודה נעשית מתוך קואופרציה מלאה ומתוך הבנה מלאה במטרה משותפת. אינני חש, לא אצל השר רוזן, לא אצל המנכ"ל, מר שרמן, ולא בקרב הצמרת במשרד הקליטה וגם לא אצלנו במשרד, שיש התחרות או שיש גלגול של האשמות מצד לצד בליקויים הקיימים. הבעיה היא בעיה של כולנו.

אינני חושב שבשלב זה יחזירו את הטיפול בעליה ובקליטה לסוכנות היהודית בלבד. אינני מאמין בכך. זה לא אקטואלי. מי שמנסה לטעון שהמשרד הוקם כדי לתת תיק למפ"ם, מעליל עליהם. הם בקשו תיק אחר ולא את תיק הקליטה.

אשר לקליטה החברתית: דתמנו לענין זה את ארגוני הנשים. אני סבור שענין הקליטה החברתית איננו ענין של המסד, אלא זה ענינם של שלושה מיליון תושבי ישראל. כאמור, ארגוני את ארגוני הנשים לפעולה בשטח הקליטה החברתית ואני סבור שיש צורך לעשות פרטום לפעולתם. מדוע פרטום? - לא מפני שאני רואה לפרטום של הארגונים האלה אלא מפני שאני מבקש לעודד על-ידי כך גם אחרים. לשלשת ארגוני הנשים - נשים דתיות, וי"צו ומועצת הפועלות הצטרפו גם בני הנוער של בני-ברית, הגג של דור ההמשך של כל המפלגות מבטיח גם הוא להתחיל בפעולה. אני מצפה לראות סתי תחיל הפעולה של הפנסיונרים. יש גם פעולה עצמה של משרד הקליטה. אזכיר גם את התאחדויות העולים, שיש לברך על פעולתם. אני מתכוון לאפריקאים ולדרום-אפריקאים, אם כי היה לי אתם דין ודברים קשה כשבאו בטענות. אמרתי להם: במקום לטעון תעברו יותר ואל תהיו סתומים. אתמול היתה לנו שיחה ראשונה עם המורים. עד 2 במאדס הם עסוקים בעניני בחירות אצלם. ביקשתי לקיים שלושה - ארבעה כינוסים של מנהלים בבתי-הספר. הם יבצעו זאת אחרי 2 במאדס.

חבר-הכנסת סוויאל דיבר על דרכים חדשות. אינני בעל פטנטים אבל אני מסכים שיש צורך לנסות שביילים חדשים ודרכים חדשות, לא רק בשטח הקליטה החברתית אלא בכל השטחים.

ד"ר רענן וייץ בא עם רעיון של כפרים תעשייתיים - כפ"תים. משום מה אינני מאמין בזה. לא צריך כפרים תעשייתיים בשביל 500 משפחות. אפשר לעשות זאת בנצרת, בחצור וצפת. יש מישהו המעוניין להקים מפעל רציני בחצור. אתמול קיימתי שיחה אתו. מדובר על מפעל שתלכת.

אני בעד תעשיה במושבים כמו בקיבוצים.
אני מאמין במושב סנתיקה חברתית סוציאלית וכדי שלא תהיה בעיה של בנים -
הם חייבים לבנות תעשיה; אבל כפרי תעשיה, אני לא יודע איך "אוכלים" את

מה עושים למניעת ירידה? המחלקות של משרד
הקליטה והסוכנות בענין זה אוחדו והן פועלות יחד.

סידורים טכניים זה דבר לא פשוט. אנחנו
רוצים להקים 12 משרדי גג. מטפלים בזה עוד מזמנה של הגב' גולדה מאיר
כראש הממשלה, עד שהכל יקום יעברו עוד שלושה - ארבעה חודשים. הכל,
כאמור, נעשה בשיתוף פעולה בין שני המשרדים - משרד הקליטה והסוכנות.

יש לי הזכות והכבוד להיות בהנהלה עם
מר דולצין. אני טוען שהנימוק לירידה ולנשירה הוא המצב הבטחוני בארץ.
אם הוא סביר שאני מאמין לו אם יסתור את דברי, אין הוא אלא טועה.
הוריתי שכל סכתב המגיע בענין זה יועבר אליו כדי שידע מה אמנם הסיבה.
יש בידי סכתב מ-14 בינואר, בו כותבים השולחים על סכנת המלחמה בארץ ועל
המצב הכלכלי. אין ספק כי המצב הכלכלי הוא תוצאה של עניני הבטחון. מי
שצריך להוציא סכום של 24 מיליארדים לבטחון - כל היתר לא חשוב.

אתם בוודאי מכירים את הסיפור על אותו
יהודי שנשאל מדוע הוא איננו משחק קלפים והוא נימק זאת בשלושה טעמים:
(א) אמר, אין לי כסף. השיב לו השואל: מספיק, אין לי צורך לדעת את
שני הנימוקים האחרים. זהו שאמרת. המצב הכלכלי הוא תוצאה של המצב
הבטחוני ושל הוצאות הבטחון.

הכותבים מספרים על רצונם להגר לקנדה,
זו ארץ של שלום, בשעה שכל ארצות-הברית עובר עכשיו משבר.

אני מאמין שחלק מן הנושדים יגיעו אלינו.
מה יש ליהודים האלה לעשות באמריקה? לגיטו היהודי הם אינם יכולים
להתקבל, לשם כך יש צורך בזמן. האם הגויים מחכים להם? - לא. קראתי את
המכתב שנתפרסם בעתונות, של אותו יהודי שנשד לארצות-הברית.

אתם יודעים שהוריתי שכל עולה יכול להגיע
אלי בלי הודעה מוקדמת. אני מוכרח לציין שהרוסים האקדמאים לא תמיד
מדברים בסגנון העדין ביותר ובביטויים העדינים ביותר. היה מצלי עתונאי
ספרותי אשר כינה את כל הפקידים "גנבים", והיתה מצלי בחורה שאמרה שכל
הפקידים של משרד הקליטה הם שקרנים.

איך נלחמים בירידה? לא בדיבורים. אני
דיברתי על קליטה חברתית, עבודה, שיכון, אווירה נאותה מסביב לילד
בבית-הספר.

בענין הפאלשים, אמרנו עד חשון - כמה מאות.
התקיימה ישיבה עם השרים צדוק, בורג, רוזן ועוד מישהו. עכשיו נתחיל
לצלגל את זה.

האם יש פיסול בקרב אלה הנושדים לארצות-
הברית, מסג' שהתאכזבו אבל עדיין לא היו

ה. זיידל:

בארץ?

הכל זה כסף. מצאנו בחוד המדבר רוסיית
והוא התחיל לספל בהם. פרופסור ספורס
בארץ נסע לארצות-הברית ללימודים, אשתו מדברת רוסיית וגם היא טיפלה
בהם.

פ. ספיר:

אני רוצה להגיד לחברי הכנסת אמיר ומויאל
ולאחרים אשר מדברים על יהודי אלג'יר ומרוקו שנסעו לצרפת. לפני שנים
הוזמנתי לערב עם יהודים כאלה והם אמרו לי: אתה צריך לדעת, ארובי השר,
שאנחנו צרפתים יותר מאלה הצרפתים היושבים כאן ולנו כל הזכויות.
דבותי, ההתבוללות והטמיעה ביניהם היא הרבה יותר חזקה מאשר בקרב היהודים
הצרפתיים. נשואי תערובת - לאורך כל החזית.

מה עם העליה ממרוקו? נשארו שק הרופאים,

עורכי-דין ואנשי חצר.

יש שם גם "עמך".

פ. ספיר:

בין 20 אלף, כמה "עמך" יכולים להיות.

פ. ספיר:

למעלה ממחציתם.

א. מויאל:

אינני אומר את הדברים לצרכי פולמוס
אלא כדי שתדעו את האמת.

פ. ספיר:

יש לנו שליחים במרוקו. כשהיתה התנגשות
במלך התחילה שם עצבנות אבל כמה הגיעו משם? - 350.

ישבנו עם שליחים שלנו בצרפת, כולם
יודעים צרפתית. האכזבה הגדולה ביותר היתה שהיהדות האלב'ירית. כמה מהם
באו לישראל? מדוע לא נגיד לעצמנו את האמת?

אני יודע שמהננים לוודשי עליה.

כנראה שבמה שנוגע לעליה צריך מזל. לי
אין מזל כזה. שנה שחונה. ארוסים הקטינו את המכסה ובגלל סכום האשראי
הנמוך בטלו את ההסכם. הם אומרים שאם יבטלו את סעיף ג' קסון הם יקיימו
את ההסכם.

ראיתי תופעות מרחיבות לב שהם תוצאה
מטיפולנו. 1400 בחורים ובחורות באו למבצע "תפוז" שרו שירים ישראלים
עם אפי נצר, והוא נתן להם מחמאה ואמר שהם שרים יפה יותר מהישראלים.
זה היה בתיאטרון ירושלים. הייתי בטוח שאני יושב בקרב ישראלים. צעירים
אלה באים לעבוד כאן בחודשי החורף. לצערי, הנסיון במושבים לא הצליח גם
הנסיון בקטיף אצל פרטיים לא הצליח.

נפגשתי כאן עם בדאזילאים. הבאנו מתנועת
העליה 100 איש. הם עושים רושם מצויין. היו אצלי ארגנטינאים שבאו לתור
את הארץ. כולם הם בבחינת יהושע בן-נון וכלב בן-יפונה. חודשי העליה
במתלים משהו, אבל מי שמצפה שאחרי חודשי העליה יזרמו ארצה הטובי בית-
ישראל - זה לא.

קראתי בעתונות דברי רכילות ובלע, שסלחסת
פלט הכיפתים היתה ספצי שאני לא נתתי כסף לבטחון. על עלילות כאלה אינני
מוכן להשיב. אני בז להן. העדות שלי בענין זה הם דברי דיין שאמר, שלא
היה לו ויכוח במה שנוגע לכסף.

אני מתחזק בדעתי יותר ויותר שאם העליה
תישארו רק ענין של שליחים, לא יצמח מזה הרבה. אם העליה לא תהפך לענין
של המוני ישראל, של הארגונים שלהם - מה יוכל השליח לעשות?

בצרפת לא נוכל לעשות את העבודה רק על-ידי
כך שנשלח לשם דובר צרפתית. שלחנו לדרום-אמריקה מישהו לחודש עליה אבל
מה הוא יעשה שם? אם העליה לא תהיה ענינם של 300 אלף יהודי ארגנטינה,
לפחות כמו ענין המגביה, לא נוכל לעשות הרבה ויהיו השליחים הטובים
ביותר, גם שקורה ששליח זה או אחר איננו הטוב ביותר, אפילו הוא לא
פרוטקציונר.

אני מקווה לבקר באיראן אחרי פסח. הייתי
באיראן שש - שבע פעמים. לא נתנו לי לצאת והחזיקו אותי בארסון וכשרציתי
לצאת הוטעתי במכונית שחורה מוגנת בוילונות. מי בא איראן? בכפר-סכא
יש כ-400 משפחות, הם הפכו את הדירות לוילות. באיראן רוב היהודים סנוססים
וחיים בעושר רב. אבל ענין העליה מוכרח להיות לא רק ענינו של מרדכי זר
ולא רק ענינו של פלוני אלמוני. אנחנו צריכים ורוצים לגלגל את ענין
העליה לקהילות.

ב-2 במאמר תתקיים בניו-יורק ועדת הכנה ואם היא תצליח בקרא לוועידה לאומית, אלא שאינני מסלה עצמי שאחריה יזרמו אלפי עולים. יש מצב כזה, שכל מי שאני פונה אליו ואומר לו: "תן ידך משיב לי בשאלה: מה אתה רוצה? יש לי בן אחד ואני נותן את השני".

כאמור, אנחנו רוצים לגלגל את ענין העליה לקהילות עצמן, ליהודים עצמם, כמובן עם שליח שיהיה הקשר בינם ובין הארץ. מכל מקום, על-ידי שליחים לבדם העבודה לא תיעשה.

מתוך 100 אלף העולים מרוסיה ירוו 3,500 - 3,600 באחוזים זה שווה לאחוזים קודמים. כיום יש במרכזי קליטה 200 אקדמאים הנמצאים בהם למעלה מששה חודשים. ראיתי את האקדמאים שסידרו בשנת 1974, זה דבר לא קטן. אילו ידעתם כמה קרנות יש לנו. יש קרן של 25 מיליון דולר ויש קרן של 50 מיליון דולר, יש קרן למחקר בשביל מדענים ויש קרנות קטנות יותר למטרות שונות.

כבר אמרתי משהו בקשר לפירוק משרד הקליטה, ואין לי מה להנסיף על כך.

שמעתי שאני מוזמן לבירור בענין ערי הפיתוח. יושב פה זלמן חן ממשרד העבודה - הלכנו אחר-לכמה מקומות לראות סיסון של מקומות של ערי פיתוח. נסעתי פעמים רבות עם משלחות למקום כמו כרמיאל. אני זוכר את התחלתה של דימונה. אינני מזלזל במה שעשינו בערי הפיתוח. בזמנו ירושלים הייתה בראש דאגתנו ויהודית גינזבורג ז"ל הייתה גורמת לאשעות לאחריים כשהייתה מתארת את השחור שבשחור בירידה של ירושלים. היום ירושלים איננה ברשימה וגם בהתיישבות לא ברשימה. במסגרת הסוגח של ערי פיתוח יש מקומות שהייתי מוציא אותם לדוגמה: באר-שבע - איזו עיר פיתוח היא? נהדיה - האם היא עיר פיתוח? אשקלון? אשדוד? הן בדיוק כמו שהוציאו את לוד ורמלה.

אני יודע את החשיבות של מספר מקומות שהם נווה מצולה. אני יודע שהתשתית בעיר פיתוח איננה זולה. אמרתי לחבר-הכנסת בן-מאיר שהענין עם "יאנג ישראל" בבית-שמש מסודר. אבל אני מדגיש שיש מספר מקומות-עולים לא ילכו לשם אם לא ילך אליהם קודם כל נוער ישראלי.

יש כמה מקומות מסובכים והסיבוך איננו נובע בגלל מיקום גיאוגרפי.

ישבתי עם השר בר-לב ועם ארגוני נוער ואמרנו: תארגנו משפחות למקום זה וזה. הם באו עם שלושים משפחות. אמרתי בלבי: אני לא צריך להסביר את החשיבות של ערי פיתוח. רבותי, אם נפנה את העולים רק לערי פיתוח נעמוד בפני מצב דומה לאותו יהודי שהרגיל את חסודו לא לאכול, אלא שתחסוד מת ואז אמר היהודי: אילו היה החסוד חי הרי תוך שלושה ימים היה מתדגל לא לאכול בכלל. במצב כזה אפשר להגיע לאפס עליה.

בקשר לקשישים ובודדים: בונים 1500 יחסדות. לא אתן מנוח לשר האוצר כדי שיכפיל את המספר הזה על-מנת לפתור את הבעיה הכאובה הזאת שאיננה מוסיפה לנו לא כבוד ולא עולים, כי הסכתבים הרעים עדים על-פני כל העולם.

האם אני צריך להגן על הביורוקרטיה בארץ? - כמו שאני לא צריך להגן על המתנכלים לעולים. אני שומע עולים ואני יודע כמה הם צודקים, אני יודע שעולים טוענים נגד פקידים לדברים שאין להם שחר וכל זה בקרא "ביורוקרטיה", אבל אינני בא להגן על דברים לא טובים.

במחלקת העליה של הסוכנות עובדים מאה עולים מרוסיה, ובמשרד הקליטה - חמישים, אולי משהו יותר להגיד לי איך מפתרים ותיקים ומקבלים עולים? בינתיים ראיתי שלא ינהגו לפי העיקרון של נכנס אחרון - יוצא ראשון כאשר מדובר בעולים. הייתי בענין זה אצל מסל ואצל חסון.

תבר-בבנסת קשת שואל אותי על מקור הסכום של 60 אלף דולר למשפחה. משק הכספים איננו מתנהל כמו אצל אשתו. המנהלת פנקסנות מה קיבלה בשביל מה ומתבלבלת חמישים פעם. אני יודע שסנטורים אמריקאים נדהמו לשמוע את הסכום הזה של 60 אלף אבל הם קבלו פירוט.

ע. נרקיס: קיבלו את כל הפירוט.

פ. ספיר: אני רוצה את הפירוט הזה.

שואלים מה נעשה אם יגיעו אלינו רבע מיליון עולים בשנה. נקלוט אותם, ואם צריך - נקבל חוק חירום בכנסת לשלוח אותם למשפחות להן דירות גדולות. למעברה לא נשלח אותם.

העניינים מורכבים ומסובכים. חשוב מאוד שאתו גבוה של אקדמאים יש בין העולים - 47%, אלא שלא רק שהם אינם רוצים ללכת לעבודת כפיים אלא שהם מבקשים לעבוד רק כמה שהם יודעים, והם יודעים פחות. מישהו כתב לי ששמע שמתוך מאה עולים רופאים שנשרו עברו באמריקה רק 10%.

ל. ריצ'מן: גם כאן לא היו עובדים.

פ. ספיר: שאלתי פרופסור מה האמת בטענה שרמתם של הרוסים והדרום-אמריקאים נמוכה יותר מזו של הרופאים שלנו, והוא מסר לי עובדות. אמרים לי שהרופאים זקוקים להיות במשך שנה - שנתיים בפיקוח של רופא ישראלי אלא שהם מתמרדים בגד זה ונעשים מתוסכלים. מכל מקום, אלה הן עובדות ואין בענין זה ויכוח.

כאן אני רוצה לציין שבתקופת השיא של העלייה, במקום להקים אהלים שכרזו בתי-מלון לוקטוס. עכשיו החזרנו חלק של בתי-המלון האלה. אנחנו מחזיקים בעוד 12 בתי-מלון. כשתסתיים בנייתן של 1500 יחידות דיור - נפנה אותם. שכרנו גם 7000 דירות ועכשיו מתחילים להחזירן.

תבוא עליה - נכריח את שלושת מיליון היהודים לקלוט אותה, כי בלי עליה לארץ אין עתיד למדינה בטוח ארוך.

אנחנו משתדלים למצוא שבילים חדשים ודרכים חדשות. אני חושב שהשנה נביא צעירים וצעירות לארץ.

ע. נרקיס: לדעתך, למעלה מ-6,000.

פ. ספיר: הם יבואו לראות את הארץ ואני מקווה שהם יהיו שליחים טובים על-ידי סיפורי התרשמות שלהם, ומתוך הנסיון ידוע לנו שחלק מהם חוזרים מתוך געגועים. סיפורי שראיתי אותם והייתי עד לחוויה איך הם קרנו בתיאטרון ירושלים.

בשנים 1974 - 1971 חזרו 4000 תושבים חוזרים. העניין של היורדים מורכב. מי שהסתדר - ברח מן החברה הישראלית הוא מפקד, חושש ואיננו רוצה להתעורר מחדש. מי שמר נפש בא לשפוך את מדי נפשו, אם זה באטופת סטודנטים או במקום אחר והוא חושב שעל-ידי השמעת ישראל הוא גואל את נפשו ומתפרק ממה שמכביד עליו - חטא הידידה. אני מרגיש מהדיבור של הסטודנטים מי מתעניין מפני שהוא רוצה לחזור ומי מחפש לו אליבי.

אם הנציבות תחליט שהפקידים יעברו אחרי הצהרים - יעברו.

בדימונה יש עולים בארבעה מרכזי קליטה, אבל אם לא יבואו עולים - הם יהיו ריקים.

אנחנו עומדים בקשר עם נציגי משרד הבטחון להחזרת ישראלים.

אני מודה לכם.

היו"ר ש. ארבלי-אלטזלינו:
אני מודה בשם כולנו למר ספיר על
שאיפשר לנו להיפגש אתו, ואני מקווה
שהערותיהם של חברי הוועדה יוסיפו לעגין.

אני חוזרת ומאחלת למר ספיר בריאות וכח
לעסוק בנושא החשוב של העליה והקליטה.

2. חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968
תקנות בדבר מינוי והרכב ועדת ערר

היו"ר ש. ארבלי-אלטזלינו:
אנחנו עוברים לדון בסעיף הבא שעל סדר
היום שלנו - חוק הביטוח הלאומי (נוסח
משולב), תשכ"ח-1968, תקנות בדבר מינוי והרכב ועדת ערר.

סעיף 1:

מר לוי:
מכלל המרפיעים ברשימה מוצאים עובדי
המוסד, וזה מקובל. מי שנוגע במישרין
איננו יכול להיות חבר ועדת ערר.

ל. דיציאן:
כלל זה צריך לחול גם על עובדי האוצר,
שהם צדדים לעגין.

מר לוי:
אני מבין שאתה מתכוון לסעיף 200 שבחוק
הביטוח הלאומי.

ל. דיציאן:
כן.

מר לוי:
אני מקבל את ההערה. אפשר לדבר על
האוצר והסוכנות.

ה. זיידל:
אולי נדבר על "המשרד הנוגע בדבר".

היו"ר ש. ארבלי-אלטזלינו:
אני מקבל את ההצעה של חבר-הכנסת זיידל,
כי לא רק עם האוצר והסוכנות נעשים הסכמים.

מר לוי:
נדבר על "עובד המשרד או הגוף הנוגע בדבר".

ה. זיידל:
ה ו ח ל ט: לקעיה 1 יתווסף "עובד המשרד או הגוף הנוגע בדבר".
סעיף 2:

ה. זיידל:
ה ו ח ל ט: לאשר את סעיף 2 כמוצע על-ידי הקנסר לביטוח לאומי.
סעיף 3:

ה. זיידל:
לפי הנאמר כאן נמצא שבשום מקרה לא
יוכל להתמנות אדם חדש ליושב-ראש
ועדת הערר.

מר לוי:
כאן מדובר על בית-דין באופן כללי. יש
בתי-דין לשכר-דירה ובתי-דין אחרים.
הכוונה היא לאדם המעורה בתחום של ישיבה בדין.

היו"ר ש. ארבלי-אלטזלינו:
השאלה היא אם ועדת ערר היא בית-דין
וחברות בה במשך חמש שנים מוכה את
היושב בה להיות יושב-ראש.

ה. זיידל:
אני סבור שחבר ועדת ערר במשך חמש שנים
צובר לא פחות נסיון מנציג ציבור בבית-
דין. צריך, לדעתי, להוסיף "או מי שהיה חמש שנים חבר בוועדת ערר".

כסמדר על בית-דין בישראל פירוש
הדבר כולל טריבונלים אחרים.

מר לוין:

אפשר לדבר על "או כל דשות שיפוטית אחרת

בישראל".

ה ר ו ח ל ט: לציין בסעיף 3 "או כל דשות שיפוטית אחרת בישראל".

סעיף 4:

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: האם יש טעם להתרכז רק בשני סוגים - נציג ציבור לפי סעיף 10 לחוק בית-הדין לעבודה ועובדים סוציאליים, או שאפשר לקחת סוגים אחרים של עובדים.

מר לוין: לגבי נציגי ציבור בבית-הדין לעבודה, המסגרת רחבה ואפשר לכלול אנשים שהתמחו אח כי אין להם כישורים אקדמאים. אם זה טוב לבית-דין לעבודה, זה טוב גם פה. "נציג ציבור" הוא מושג רחב ביותר.

ה ר ו ח ל ט: לאשר את סעיף 4 כמוצע על-ידי המוסד לביטוח לאומי.

סעיף 5:

הלכנו באופן מקביל למקום מושבם של
בתי-הדין לעבודה.

מר לוין:

מה עם הגליל?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מצויינת נצרת.

מר לוין:

זה לא הגליל העליון. האם בצפת אין
בית-דין לעבודה?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לא.

מר לוין:

למה צפת ולא טבריה?

ל. דיציאן:

צפת מהווה מרכז לגליל יותר מאשר טבריה.
אני מציעה להוסיף את צפת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

ה ר ו ח ל ט: להוסיף לסעיף 5 את צפת.

סעיף 6:

ה ר ו ח ל ט: לאשר את סעיף 6 כמוצע על-ידי המוסד לביטוח לאומי.

סעיף 7:

האם יש חובה שהחלטה תימסר לידי הצד
המעוניין? אני מציע שידובר על 6 חודשים

ל. דיציאן:

אחרי מסירת ההודעה.

אני מסכים שנדבר על מסירת החלטה של
המוסד במכתב רשום, שלפי פקודת הפרשנות
צריך לראותו כנתקבל כעבור שלושה ימים.

מר לוין:

"מתאריך מסירת החלטה של המוסד ותאריך
קבלתה על-ידי הנוגע בדבר".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

ה ר ו ח ל ט: לקבל את הצעתו של מר לוין על "מסירת החלטה של
המוסד במכתב רשום".

סעיף 8:

היושב-ראש איננו איש המוסד, הוא מתמנה על-פי מינוי אישי והוא קובע את המותב

מר לוין:

של כל ישיבה וישיבה.

יש כאן סמכות למזכיר.

ה. זיידל:

אפשר לוותר על המלה "המזכיר" - מתוך הרשימה שתומצא לו.

מר לוין:

ה ו ח ל ט: להשמיט את המלה "המזכיר".

סעיף 9:

הודאה כזו קיימת גם בסדרי הדיון של בתי-הדיון לעבודה.

מר לוין:

אין כאן זכות ערעור?

ה. זיידל:

לא, רק בג"צ. צריכה להיות הסכמה של העורך לקיים את הדיון.

מר לוין:

ה ו ח ל ט: לאשר את סעיף 9 כמוצע.

סעיף 10:

ה ו ח ל ט: לאשר את סעיף 10 כמוצע.

3. עובדי מזרח ירושלים העובדים בשירות המדינה חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959

הי"ד ש. ארבל-אלמוזלינו: אנחנו עובדים לדון בסעיף הבא בסדר-היום שלנו - עובדי מזרח ירושלים העובדים בשירות המדינה ובקשר לכך חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959.

ל. דיציאן: יכול להיות שאני מבקש התייעצות סיעתית.

הי"ד ש. ארבל-אלמוזלינו: היתה התייעצות סיעתית.

לפני הפגרה קיימנו דיון בנושא זה. הוועדה לא קיבלה אז את הנוסח שהוצע לה ועכשיו יש לפנינו נוסח חדש, מתאם להצעותיהם של חברי הוועדה. מבקש ספר ניצן להסביר את הדברים.

פ. ניצן: כידוע לכם, התקנות בדבר העסקת עובדים בחוזים מיוחדים, כאשר הם אינם אזרחי המדינה, מותרת עד מקסימום של שש שנים. על-פי אותן תקנות העסקנו תושבים ערבים מירושלים המזרחית בצורה חוקית ומסודרת אלא שהמועד של שש שנים חלף והתעוררה השאלה אם לפטר אותם או להמשיך בהעסקתם.

אין הצדקה לפטר אותם ומאידך גיסא העסקתם ללא תקנות מתאימות מביאה אותם לעבירה על החוק.

לא אחזור על הדברים שהושמעו בוועדה בדיון שהתקיים בה בחודש אוגוסט 1974. שמענו באוזן קשובה את הערותיהם של חברי הכנסת, אשר בתמציתם היה עיקרון שהוא מקובל עלינו, שאין להפלות לטובה לא יהודים ולא ערבים ויש לנהוג בכולם דין אחד.

לאור הדברים האלה אנחנו מביאים הצעה אשר מטעמותה היא להאריך את ההיתר שש שנים לעשר שנים, והדבר יחול על יהודים ועל ערבים.

ג. ניצן:
עלי לציין, כי תאמנו את הדברים עם שר הקליטה, שהיו לו היסוסים דציניים על ההשלכה שיש לשינוי זה לגבי העולים. הוא חשב שאנחנו צריכים לתת תמריץ לעולים חדשים לקבל אזרחות. אחרי בירור הגענו למסקנה משותפת, גם על דעת היועץ המשפטי לממשלה וגם על דעת שר הקליטה, שאנחנו יכולים להביא את ההצעה שלנו. אנחנו מבקשים שהוועדה תאשר את ההמלצה שלנו.

הי"ד ש. ארבל-אלמוזלינו: ברשותכם, אקרא לפניכם את מכתבו של מר ניצן אלי, מיום 7 בינואר 1975, שבו נאמר: "במכתבו של שר האוצר מיום 24.7.74 הוצע תיקון לתקנות בדבר חוזה מיוחד, שהותקנו על-פי חוק שירות המדינה (מינויים) תשי"ט-1959, וכן פורטה הצעה להחלטת ממשלה לפי סעיף 4 לחוק האמור. הצעות אלה באו לפתור את הבעיה של עובדי מזרח ירושלים.

כזכור התקיים בוועדת העבודה דיון בשתי ההצעות, בישיבתה מיום 16.8.74, שבמהלכה נתבקשו לבדוק את האפשרות של שינוי התקנות המוצעות כך שיחולו על כלל העובדים, לרבות יהודים, ולא רק על עובדי מזרח ירושלים.

בדקנו בקשה זו עם השר לקליטת העלייה ועם היועץ המשפטי לממשלה, ולאחר הבירורים אנו מסכימים כי התיקון יהיה אכן כללי. בהתאם לכך, מוצע לתקן את סדר ג' של תקנה 2 (2) של התקנות האמורות על-ידי שינוי המלים: מ"ש שנים" ל"עשר שנים"; מאידך נוסח ההחלטה על-פי סעיף 4 לחוק, כפי שהוצע במכתבו של שר האוצר, ישאר בעינו.

אנו מבקשים, אפוא, להניח את הנושא הנ"ל מחדש על סדר יומה של ועדת העבודה באחת מישיבותיה הקרובות ולזמן את החתום מטה וכן את היועץ לענייני ערבים במסדר דאש הממשלה.

קיימנו שתי ישיבות. בישיבה אחת סיעת הליכוד דרשה לא לקיים את הדיון. בישיבה השניה הסתמנה המגמה, שלא צריך להיות הסדר מיוחד לגבי מזרח ירושלים. כאשר דובר על הארכת ההיתר משש שנים לעשר שנים הושמעה הערה, שעלולה להיות כאן אפשרות של ניצול לרעה - מקרים שיהיו חוזים ללא קביעות, ולכן הוצע על-ידי הסתדרות עובדי המדינה שיהיה מכתב שיניח את דעתם של אנשי הסתדרות עובדי המדינה ושלפיו לא תהיה אפשרות לעקוף את ההסדר הקיים לגבי יהודים. הם מסכימים שזה לא יהיה בתקנות, אלא מוכנים להסתפק במכתב, וזה הויתור שלהם.

ל. דיציאן: רצוי שמר ניצן יביע עמדתו בנקודה זו.

הי"ד ש. ארבל-אלמוזלינו: לפי הנאמר כאן, אדם מעל לגיל 55 שנים איננו יכול לצבור פנסיה, אפילו עבוד

עשר שנים.

ה. זיידל:
אני מבקש להתייחס לתקנה 1 (1) לפיה אדם מעל לגיל 50 שנים יהיה חתום על הסכם מיוחד. לא תהיה תעלול את בנושא הזה לגבי הסכם מיוחד הקשור עם עובדים מבוגרים. אין תעלול שמסד ציבורי מקבל לעבודה אדם מבוגד, עושה אתו הסכם מיוחד עד לגיל 65 או 10 שנות עבודה, הכל לפי התאריך המוקדם יותר, ושוללים ממנו זכויות פנסיה וזכויות אחרות. האם לא הגיע הזמן לבטל את העניין הזה? כשאנחנו דנים על מזרח ירושלים - אנחנו דנים בסעיף שקיים, ונשאלת השאלה: האם לא הגיע הזמן להסיר את העניין של הסכם מיוחד לאדם שנתקבל לעבודה? אני מדבר על אזרחי מדינת-ישראל. הוויכוח בעניין זה איננו מהיום. עוררתי את העניין עם חבר-הכנסת אפרת עוד בהיותנו חברי הוועדה המרכזת ואני מרשה לעצמי להעלותו שוב. כדאי שנקיים בעניין זה דיון עם הסתדרות עובדי המדינה.

הי"ד ש. ארבל-אלמוזלינו: חבר-הכנסת זיידל מתייחס לתקנות הקיימות כיום, וכאשר באים להאריך את התקופה לעשר שנים יש לך השלכה על סעיפים 1, 5 ו-19 (2) של התקנות. אני מבינה שחבר-הכנסת זיידל בא לערער על כל האמור בסעיף 1 לחוק, אלא שזה לא עומד על סדר היום שלנו. אין לפנינו הצעה לתקן את סעיף 1. אם הממשלה מביאה הצעת תיקון - אנחנו דנים בה אבל אנחנו לא יוזמים. הסתדרות עובדי המדינה לא עתרה על הנאמר בסעיף 1. הם אמרו שהם חוששים שהמנה כללי עלול להחטיף את הנאמר בתקנה 1, אם תהיה הארכה משש לעשר שנים. כדי לסנוע חששות, הסתדרות עובדי המדינה מבקשים מכתב. אני מציעה לנציב שירות המדינה לקבל

לא באתי על סיפוקי.

ה. זיידל:

א. מריאל:

אני מבין שהנושא שלפנינו הוא סוגרד:
אנחנו מדברים על חוזה מיוחד למי שאינם
אזרחי ישראל. אינני יכול להתייחס בקלות ראש להערתו של חבר-הכנסת זיידל.
אני חושש שענין זה עלול לעורר בעיות. אני מציע שנזמין את נציגי הסתדרות
עובדי המדינה.

הם מסכימים למוצע.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

א. מריאל:

יש לי ספק אם הם שקלו את הענין ברצינות.
אני מכיר את החוזים אשר לא פעם גורמים
נזקים. חוזה מיוחד בא להיטיב לחלק מן העובדים, אם מדובר על עובדים
להם כישורים מיוחדים, אבל יש פעמים שהם מזיקים. כלומר, שאנחנו עוסקים
בפני מצב מזיק לציבור המאורגן.

אם ישנה בעיה שהיא לא אידיאולוגית
ולא מצפונית אלא סידורית והגורמים השונים מגיעים להסכם, בדרך-כלל
אינני מתנגד. נושא זה הוא אמנם סידורי אבל הוא נוגע לחלק מהסתדרות.

הם הופיעו ונתנו הסכמתם.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

ה. זיידל:

הם הופיעו רק לענין מזרח ירושלים.

א. מריאל:

גם בענין מזרח ירושלים אינני מסכים.
כדי לפתור ענין זה אין צורך להכניס

את כל האזרחים אלא אפשר לעשות משהו מיוחד.

פ. ניצן:

הוועדה התנגדה לה. ההצעה הקודמת דברה
על מזרח ירושלים בלבד והוועדה לא
קבלה אותה בטענה פוליטית מדינית. חברי הוועדה היו בועה שהסדר צריך
להיות כללי. נציגי הסתדרות עובדי המדינה היו כאן וקבלו את השיקול
של חברי הוועדה. הם רצו להבטיח את הענין שלהם.

א. מריאל:

אני חושש שהם לא שקלו את הדברים
במידה מספקת.

א. לינ:

זוהי רוגמה כיצד שיקול פוליטי עומד
בסתירה עם הסכם מקצועי. נכון שכאשר
הענין הובא לפני הוועדה לא תארנו לעצמנו אז שיכולה להיות התנגדות
של הסתדרות עובדי המדינה. אני זוכר שהיתה לי השקפה פוליטית, שלא
כדאי, כנסיבות ובמאבק על ירושלים, שנצביע על ארעיות לגבי ירושלים
המזרחית. יצאנו מתוך הנחה שתוך שלוש שנים תימצא דרך לנושא הפוליטי.
אני זוכר שבנוכחה לא עמדה על הפרק השאלה של הסתדרות עובדי המדינה.

כן.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

א. לינ:

נראה לי שאנחנו צריכים לאשר את המוצע
לנו בתיקון המוצע בעיקר מתוך הנחה
שיושבת-ראש הוועדה נפגשה עם נציגי הסתדרות.

כן.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

א. לינ:

נציגי הסתדרות עובדי המדינה לא התנגדו.
והיה אם בחיי היום יום יתברר שהסדר
הזה סותר במשהו את ההסדרים שנקבעו בעבר או בהווה עם הסתדרות עובדי
המדינה - יש תמיד אפשרות לשנות.

עכשיו יש צורך לחדש חוזים עם ערבים

במזרח ירושלים. אני מציע לאשר זאת בעקבות הודעתה של היושבת-ראש, שהיא
נפגשה עם נציגי הסתדרות עובדי המדינה. נניח שמחר הם יבואו ויטענו
שהסכם גרם נזק כזה או אחר - אפשר יהיה לשנות את הדברים. עשינו אקט
הנוגע לירושלים המזרחית ונמצאה דרך לתקן את הפגמים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 ההצעה הראשונה היתה: "מחליטים - בהתאם לסעיף 4 לחוק שירות המדינה (מינויים) תשי"ט-1959 ולאחר התייעצות עם ועדת העבודה של הכנסת, לקבוע כי הוראות חוזה 29 (א) לחוק לא תחול על מי שביום פרסומה של הודעה זו מועסק על-פי חוזה מיוחד במשרד הבריאות, ביחידות בית-החולים הממשלתי, העיר העתיקה, ושהוא תושב השטח שעליו ניתן צו סדרי השלטון והמשפט (מס' 1), תשכ"ז-1967. איך יכולנו לאשר תקנה כזו? טוב עושים הסדר כללי אבל צריך להבטיח את האינטרסים.

אפשר לענות על זה.

א. מואיל:

י. ניצן:
 אנחנו הצענו הצעה כפי שהוקראה על-ידי היושבת-ראש, כי רצינו לאתר את הבעיה ולפתור אותה. אבל היות והוועדה כולה התנגדה להצעתנו אנחנו מביאים הצעה אחרת. הערתו של חבר-הכנסת זיידל דאוויה לדיון מיוחד. אני רוצה להעיר שבקרבות הפנסיה המצטברת של ההסתדרות לא נותנים פנסיה למי שמתקבל לעבודה אחרי גיל 55.

כן נותנים, אם הוא עבד לפחות עשר שנים.

ה. זיידל:

י. ניצן:
 אנחנו תיקנו את התקנות והעלינו את הגיל מ-50 ל-55 שנים. אם אנחנו מקבלים לעבודה אדם אחרי גיל 55, בחוזה מיוחד, אנחנו מאריכים אותו לעשר שנים כדי שהוא יוכל לקבל פנסיה. אם אנחנו מקבלים עובד בגיל 60, הכל בהתאם לחוק, אנחנו מאריכים את החוזה עד שאותו עובד מגיע לגיל 70, כדי שיוכל לקבל פנסיה. אנחנו נוהגים בצורה כזו שהעובד יוכל לקבל פנסיה.

לשם מה הסכם מיוחד?

ה. זיידל:

י. ניצן:
 זה ענין משפטי. זו צורת העסקה, זה לא משנה. אסור לבטל את המושג של "חוזה מיוחד", כי לפעמים אנחנו מעסיקים עובד לפרויקט מסויים לתקופה של שלוש שנים. לדוגמה: קיבלנו הקצבה של קרן מחקר לשלוש שנים או שנתיים, עושים חוזה מיוחד עם אדם כדי להעסיק אותו עד לסיום המחקר. כאמור, לא רצוי לבטל את המושג של "חוזה מיוחד", זה לא פוגע בזכויותיו של איש - בכל חוזה יש זכויות לאיש.

יש חוזים שהזכויות המוענקות בהם לעובד הן מעל למקובל.

א. מואיל:

נכון.

י. ניצן:

לא אלה מדאיגים אותי.

א. מואיל:

אם חבר-הכנסת זיידל סבור שצריך לבטל את החוזה של הגיל - אפשר לדון בכך.

י. ניצן:

לזה התכוונתי.

ה. זיידל:

זו בעיה כללית בתעשייה במשק. אנחנו פתרנו את הבעיה.

י. ניצן:

אני רוצה להדגיש שההסתייגות של ההסתדרות עובדי המדינה נובע מן הנושא של חוסר ידיעת העניין.

צריך לזכור שעובדי המדינה מתקבלים לעבודה באמצעות מכרז פומבי ואין אפשרות של עקיפה, בשעה שלא זה היה המצב לגבי העובדים ממזרח ירושלים, שאותם ירשנו. חוזה מיוחד הוא רק הנייד שעליו חותם העובד על הכנסתו לשירות. על-ידי כך נקבעת לא כניסתו לשירות אלא נקבע רק הצד המשפטי בינו ובין הממשלה.

אני מבקש להעיר את תשומת הלב של חברי הוועדה, שיש בקודה של בדיקה רפואית, ואנחנו מוכרחים לפטור את עובדי מזרח ירושלים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: הסכמנו לזה.

נאמר כאן שיושב-ראש הנהלת הסוכנות
אמר, שלמען קליטתם של העולים טוב שנותנים

א. לין:

להם הארכה של עשר שנים.

זה לא מדויק. אמרתי שלשר הקליטה היו
היסוסים כבדים בקשר להארכה.

פ. ניתן:

גם לי יש היסוסים, כי אני חושש שהארכה
לא תלחץ על העולים להתאזרח ויהיה בה
כדי לאפשר להם למשוך את התקופה, בעיקר אלה שיש להם אזרחות כפולה.
לכן אני סבור שצריך להאמר באיזה שהוא מקום "למעט תושבים הנכללים
במסגרת חוק השבות". זה אולי צריך יהיה להעשות בתקופה יותר מאוחרת,
כרגע זה מיותר.

א. לין:

הייתי מבקשת לדעת אם יש אפשרות שתהיה
הגבלת זמן לתקנות.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

יש עליהן הגבלה. בעוד שנתיים וחצי
נצטרך לבוא אליכם שוב. אני מקווה שער
אז לא תעמוד הנעיה של מזרח ירושלים.

פ. ניתן:

אני מבקש שנקיים דיון מיוחד על הסכמים
מיוחדים מחמת גיל.

ה. זיידל:

צריך לדבר על העסקה מטעמי גיל בכל
המשק.

פ. ניתן:

נזמין לדיון כזה את הגורמים השונים.

ה. זיידל:

יהיה צורך להזמין את נציגי התאחדות
בעלי התעשייה.

פ. ניתן:

חבר-הכנסת זיידל מדבר על שירות המדינה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני רוצה לדבר על השירות הציבורי, על
הסכמים מיוחדים מטעמי גיל. הצעתי היא

ה. זיידל:

לבטל הסכמים מיוחדים מחמת גיל.

צריך להיות דיון בהגבלות של העסקת עובדים
מטעמי גיל.

פ. ניתן:

העסקת עובדים בתנאים מיוחדים מטעמי גיל.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

זה לא בתנאים מיוחדים.

פ. ניתן:

אני מתכוון לנציבות שירות המדינה, לעובדי
המדינה. אני מדבר על תקנה 1(1).

ה. זיידל:

אני יודע שבוועדה המרכזית התקיים דיון
על הנושא של העסקת עובדים במשק מטעמי

פ. ניתן:

גיל. קראתי על כך בעתון "דבר".

אני מבקש להדגיש שנתעשייה יש הגבלות
מטעמי גיל, בשעה שאצלנו אין בעיות אבל יכול להיות שיש בעיות ברשויות.

נקיים דיון על הגבלת העסקת עובדים מטעמי
גיל, ונתחיל בשירות הציבורי. התחלנו

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לברר ענין זה לגבי העולים.

אני מציעה שנאשר את התקנות המוצעות,
יחד עם זה נציג שירות המדינה יבוא בדברים עם הסתדרות עובדי המדינה,
תוך שבוועיים, ויעביר אליהם מכתב אשר יבטיח את הסתדרות עובדי המדינה
לגבי העסקתם של אזרחי ישראל בחוזה מיוחד. אני מבקש שסר ניצן יעביר
אלינו מכתב בו יאמר שהוא נפגש עם נציגי הסתדרות עובדי המדינה ואין
לנציגיה התנגדות לאישור התקנות.